

Bijlage 1. Opzet Periodieke Rapportage Sociale Vooruitgang

1. Doel

Het doel van deze Periodieke Rapportage is om conform de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek inzicht te geven in de (voorwaarden voor de) doeltreffendheid en doelmatigheid van de beleidsinstrumenten en uitgaven onder artikel 3 ‘Sociale Vooruitgang’ van de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking¹, over de periode 2018 tot en met 2024. Met deze inzichten wordt het Ministerie in staat gesteld de formulering en uitvoering van toekomstig beleid te verbeteren (leren) en verantwoording af te leggen richting de Kamer over het gevoerde beleid.

2. Inhoudelijke afbakening: het beleid

Het Nederlandse beleid onder begrotingsartikel 3, sociale vooruitgang, heeft als algemeen doel “menselijke ontplooiing en het bevorderen van sociale gelijkheid en inclusieve ontwikkeling”.² Artikel 3 kent vier sub-artikelen, die corresponderen met vier sub-thema’s van het beleid. Alle vier de thema’s zullen worden meegenomen in de periodieke rapportage. Dit zijn:

3.1 Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten

Doel: Het verbeteren van toegang tot basis gezondheidszorg, en bijdragen aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) voor iedereen en een halt toeroepen aan de verspreiding van hiv/aids.

Om dit doel te bereiken financierde Nederland tussen 2018 en 2024 verschillende (inter-)nationale organisaties en fondsen waaronder het UN Population Fund (UNFPA); het Global Financing Facility voor vrouwen, kinderen en jongeren, en het Global Fund to Fight AIDS, Malaria and Tuberculosis. Daarnaast verleende Nederland subsidies aan Nederlandse en Zuidelijke maatschappelijk middenveld organisaties, onder andere via SRGR partnerschappen (2016-2020 en 2021-2025). Ook financierde Nederland de ontwikkeling van medische producten, via de Product Development Partnerships (PDPs) (2015-2021 en 2022-2027).

3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid

Doel: Het bevorderen van vrouwenrechten en gendergelijkheid.

Nederland verleende onder budgetartikel 3.2 met name subsidies, middels verschillende programma’s:

- Het Leading from the South I (2017-2020) en II (2021-2025) programma, dat via verschillende fondsen direct vrouwenorganisaties in het Mondiale Zuiden ondersteunt;
- Het Funding Leadership Opportunities for Women II (FLOW 2) (2016-2020) en het daarop volgende Power of Women programma (2021-2025), die zich richtten op politieke en economische participatie en leiderschap van vrouwen en het tegengaan van geweld;

¹ Vanaf het aantreden van het Kabinet-Schoof ‘Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp’ (BHO) geheten. In dit document wordt de voormalige naam van de begroting aangehouden, aangezien het onderzoek zal gaan over de periode 2018-2024.

² Vaststelling van de begrotingsstaat voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het jaar 2023, 36 200 XVII, nr. 2, p. 90.

- Het Nationaal Actieplan (NAP) 1325-III subsidiekader (2016-2020), het Peace and Security 4 All pilot fund (2018-2019) en het Women, Peace and Security instrument (2021-2025), gericht op conflictsituaties en vredesonderhandelingen.

Daarnaast worden er enkele andere organisaties gefinancierd, waaronder UN Women, WO=MEN en de NGO Working Group on Women, Peace and Security.

3.3 Maatschappelijk middenveld

Doel: Versterking van het maatschappelijk middenveld en bevordering en bescherming van de politieke ruimte voor maatschappelijke organisaties.

De afgelopen jaren golden twee opeenvolgende beleidsraamwerken: ‘Samenspraak en Tegenspraak’ (2016-2020) en ‘Versterking Maatschappelijk Middenveld’ (2021-2025). Beide raamwerken waren gericht op het ondersteunen van de *lobby and advocacy* capaciteit van maatschappelijke organisaties, onder andere door financiering via ‘strategische partnerschappen’ tussen het ministerie en (consortia van) maatschappelijke organisaties. Een aantal van de onder subthema’s 3.1 en 3.2 genoemde instrumenten vallen ook onder het raamwerk Versterking Maatschappelijk Middenveld. Daarnaast worden er enkele andere organisaties gefinancierd, waaronder CIVICUS en het International Centre for Not-For-Profit Law (ICNL).

3.4 Onderwijs

Doel: Versterken van het onderwijs en daarmee bijdragen aan het vergroten van kansen en perspectieven voor jongeren.

Nederland financierde tussen 2018 en 2024 het Orange Knowledge Programme (2018-2024) en het Nexus, Skills & Jobs programma (2019-2024). Daarnaast gaf Nederland financiële bijdragen aan mondiale fondsen van het Global Partnership for Education (2018-2025) en Education Cannot Wait (2018-2022) en aan het multi-stakeholder publiek-privaat jongerenpartnerschap Generation Unlimited (2020-2024).

3. Tijdsafbakening

De periodieke rapportage zal zich richten op de periode 2018 tot en met 2024. De Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek uit 2022 schrijft voor dat een periodieke rapportage elke vier tot zeven jaar wordt opgesteld. De afronding van een vorige periodieke rapportage vormt het startpunt van een nieuwe looptijd.³ Het beleidsartikel sociale vooruitgang is echter niet eerder als geheel onderwerp geweest van een periodieke rapportage. Van de sub-artikelen zijn wel eerder beleidsdoorlichtingen (voorloper van de periodieke rapportage) gepubliceerd. De meest recente beleidsdoorlichtingen stammen uit 2015 (3.2 vrouwenrechten en gendergelijkheid), 2017 (3.3 maatschappelijk middenveld) en 2011 (3.4 onderwijs). Deze huidige periodieke rapportage houdt de maximale periode van 7 jaar, dus vanaf 2018, aan.

4. Overzicht uitgaven

Tabel 1 toont een overzicht van de uitgaven op de rijksbegroting aan de verschillende sub-thema’s van BHOS artikel 3, Sociale Vooruitgang.

³ [Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek 2022](#), artikel 2.1 en 5.3.

Tabel 1: Uitgaven BHOS artikel 3, bedragen x € 1.000⁴

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024
Verplichtingen	464 862	675 971	1 781 617	687 598	782 314	527 161	309 676
Programma-uitgaven totaal	814 757	780 599	747 424	825 433	901 132	830 675	802 998
3.1 Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	445 026	438 689	423 151	533 472	579 156	515 235	508 537
3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid	53 344	49 790	49 239	52 077	51 675	51 930	47 609
3.3 Maatschappelijk middenveld	228 809	216 306	195 272	165 842	200 486	206 413	182 859
3.4 Onderwijs	87 578	75 814	79 762	74 042	69 815	57 097	63 993

5. Vraagstelling

De hoofdvraag luidt:

Welke inzichten bestaan er in de (voorwaarden voor) de doeltreffendheid en doelmatigheid van de BHOS beleidsinstrumenten op het terrein van 'sociale vooruitgang' tussen 2018 en 2024 en welke lessen kunnen er worden getrokken voor toekomstig beleid?

De hoofdvraag wordt nader uitgewerkt aan de hand van de volgende deelvragen, die gebaseerd zijn op de onderdelen zoals benoemd in artikel 4.5 van de herziene Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek 2022.⁵

1. Beschrijving van het beleid: Hoe zag de gehanteerde beleidstheorie eruit en indien van toepassing, hoe heeft deze zich ontwikkeld tussen 2018 en 2024? Welke instrumenten werden ingezet om het beleid uit te voeren?⁶
2. Financieel overzicht: Wat waren de relevante uitgaven op de rijksbegroting tussen 2018 en 2024?
3. Op basis van bestaande evaluaties, welke conclusies kunnen worden getrokken over de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van de beleidsinstrumenten op het terrein van sociale vooruitgang en over de mate waarin wordt voldaan aan de voorwaarden voor doeltreffendheid en doelmatigheid?⁷

⁴ Bedragen tot 2023 uit jaarverslag: bedragen 2017-2018 via [Jaarverslag en Slotwet Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2020 \(overheid.nl\)](#), bedragen 2019-2023 via [Jaarverslag en Slotwet voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2023 \(eerstekamer.nl\)](#), begroting 2024 via [Visuals | Ministerie van Financiën - Rijksoverheid \(rijksfinancien.nl\)](#)

⁵ Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek 2022, [wetten.nl - Regeling - Regeling periodiek evaluatieonderzoek 2022 - BWBR0046970 \(overheid.nl\)](#). Artikel 4.5a (een omschrijving van de bij aanvang van de looptijd van het (beleids)thema op de SEA vastgestelde inzichtbehoefte) zal niet worden meegenomen, aangezien bij aanvang van de looptijd de SEA systematiek nog niet bestond en geen inzichtbehoefte is vastgesteld.

⁶ RPE artikel 4.5D

⁷ RPE artikel 4.5E, 4.5F en 4.5G

4. Welke lessen kunnen er worden getrokken voor het verbeteren van (het realiseren van de voorwaarden voor) de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid op het terrein van sociale vooruitgang?⁸
 - a. Wat zijn de mogelijkheden voor het vergroten van doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid bij een gelijkblijvende inzet van financiële middelen?
 - b. Wat is ten minste één doelmatige optie waarmee 20% of een andere significante besparing kan worden gerealiseerd?

Vraag 4b zal door de beleidsdirectie DSO⁹ worden beantwoord, gebaseerd op de door IOB¹⁰ geformuleerde antwoorden op de andere onderzoeksvragen, en geadviseerd door de onafhankelijke experts in de referentiegroep.

5. Wat zijn de belangrijkste resterende kennis- en inzichtlacunes in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleidsthema?¹¹

6. Methodes

De periodieke rapportage wordt uitgevoerd door middel van een synthese-onderzoek. Hiervoor worden onafhankelijke evaluaties gebruikt die sinds 2018 zijn opgeleverd. In paragraaf 9 wordt een overzicht gegeven van deze evaluaties.

Naast het syntheseonderzoek zal er, indien dit nodig blijkt tijdens het onderzoek, beperkt aanvullend onderzoek worden gedaan, zoals interviews of focus groepen.

7. Onafhankelijkheid en kwaliteitsborging

De periodieke rapportage wordt uitgevoerd door de directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB), de inhoudelijk onafhankelijke evaluatiedienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Voor deze periodieke rapportage worden zowel een interne IOB-klankbordgroep als een externe referentiegroep samengesteld die het onderzoeksteam en de directeur van IOB adviseren over de kwaliteit van de ToR en van het eindrapport. De bijeenkomsten zullen worden voorgezeten door een lid van het IOB-MT.

De interne IOB-klankbordgroep zal bestaan uit minimaal twee IOB-collega's die zelf niet meewerken aan het onderzoek. De externe referentiegroep zal bestaan uit minimaal twee externe onafhankelijke experts, relevante beleidsmedewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een afgevaardigde van de directie Financieel en Economische Zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en een afgevaardigde van de Inspectie der Rijksfinanciën van het Ministerie van Financiën. Een van de externe experts uit de referentiegroep zal een verklaring geven bij het eindrapport over de onafhankelijkheid en kwaliteit van de evaluatie.

⁸ RPE artikel 4.5H.

⁹ Directie Sociale Ontwikkeling

¹⁰ Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie

¹¹ RPE artikel 4.5I

8. Tijdspad

Het onderzoek start in het derde kwartaal van 2024. De Periodieke Rapportage zal uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 aan uw Kamer worden toegestuurd.

9. Onderliggende studies

Voor het uitvoeren van de synthese wordt in ieder geval gebruikgemaakt van onderstaande onderzoeksrapporten. Deze lijst wordt mogelijk gedurende de uitvoering van de Periodieke Rapportage nog aangevuld.

In de lijst zijn de rapporten onderverdeeld naar de verschillende sub-thema's van het beleid. Sommige van de rapporten raken echter aan meerdere sub-thema's en zullen in de Periodieke Rapportage voor meerdere sub-thema's worden gebruikt.

Tabel 2: Bouwstenen voor de Periodieke Rapportage (2018-2024)		
<i>Titel</i>	<i>Verantwoordelijke</i>	<i>Publicatie</i>
Sub-thema 3.1 Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten		
Case Study Netherlands International COVID-19 Response	OECD/IOB	2024 (nog te verschijnen)
'Consistent Efforts, Persisting Challenges', Evaluatie van de Nederlandse bijdrage aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	IOB	2023
Sub-thema 3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid		
Final Evaluation of Funding Leadership Opportunities for Women (FLOW 2) (2016-2020)	DSO	2022
Evaluation Report — Gender mainstreaming in the Dutch Ministry of Foreign Affairs	IOB	2021
Final Report: External evaluation of the Netherlands WPS 2016-2019 and WPS 2020 programmes	DSO	2021
End evaluation of the policy framework Leading from the South (2017-2020)	DSO	2021
Midterm review National Action Plan on Women, Peace and Security 2016-2019)	DSO	2020
Sub-thema 3.3 Maatschappelijk middenveld		
Mid-term evaluatie van de implementatie van het beleidskader versterking maatschappelijk middenveld (VMM) in Oeganda	DSO	2024 (nog te verschijnen)
Mid-term evaluatie van de implementatie van het beleidskader VMM in Libanon	DSO	2024 (nog te verschijnen)

Studie naar de validiteit van assumpties van het Beleidsraamwerk voor Versterking Maatschappelijk Middenveld in fragiele contexten, in het bijzonder in de Palestijnse gebieden, Burkina Faso, Zuid Soedan, Mozambique en Irak.	DSO	2024 (nog te verschijnen)
Synthese Mid-Term Reviews van alle partnerschappen onder het Beleidsraamwerk voor Versterking Maatschappelijk Middenveld	DSO	2024 (nog te verschijnen)
Baseline evaluaties van de implementatie van het beleidskader VMM in Burkina Faso, Libanon, de Palestijnse Gebieden, en internationaal.	DSO	2024 (nog te verschijnen)
The effectiveness of support to lobby and advocacy – Synthesis of evidence from Dutch MFA programmes	IOB	2023
'Strategies for partners: balancing complementarity and autonomy', Evaluatie functioneren van strategische partnerschappen Ministerie van Buitenlandse Zaken	IOB	2019
Sub-thema 3.4: Onderwijs		
'A Synthesis of Existing Evaluations of Dutch Spending on Education in ODA countries' (Deze studie is zelf een synthese van 11 onafhankelijke evaluatierapporten die sinds 2015 zijn gepubliceerd, en is ter voorbereiding van de periodieke rapportage uitbesteed.)	IOB	2024 (nog te verschijnen)